

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Science in de ziekenhuisfarmacie (master na master) van de Katholieke Universiteit Leuven, Universiteit Antwerpen, de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel

datum	1 Inleiding
30 maart 2012	Bij brief van 18 juli 2011 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Universiteit Leuven te
onderwerp	Leuven een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Definitief	(NVAO) voor de opleiding Master of Science in de ziekenhuisfarmacie (master na master). De
accreditatierapport en -besluit	aanvraag is ondersteund door het instellingsbestuur van de Universiteit Gent bij brief van 5 juli
(#5336)	2011, de Universiteit Antwerpen bij brief van 6 juli 2011 en de Vrije Universiteit Brussel bij brief
bijlage	van 8 juli 2011. De accreditatieaanvraag is ontvangen op 19 juli 2011 en ontvankelijk verklaard op
2	12 december 2011.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- prof. dr. H. de Jong, hoogleraar Farmaceutische Analyse & Analytische Chemie, Universiteit Leiden;

Leden:

- prof. dr. P. Tulkens, hoogleraar Farmacologie, Université Catholique de Louvain, en hoogleraar Human Biochemistry and Biochemical Pathology, Université de Mons-Hainaut;
- prof. dr. F. Schobben, hoogleraar Farmacotherapie, Universiteit Utrecht, en gewezen ziekenhuis apotheker/klinisch farmacoloog, Universitair Medisch Centrum Utrecht;
- dr. C. Nelissen, hoofd dienst Onderwijs, XIOS Hogeschool (*onderwijsdeskundige*);
- S. Lenaerts, BA, student Master in de farmaceutische wetenschappen, Vrije Universiteit Brussel (*student-lid*).

Secretarissen:

- P. Daerden, stafmedewerker VLIR;
- J. Stockmans, stafmedewerker VLIR.

De visitatie heeft plaatsgevonden van 13 tot en met 16 december 2010. Het visitatierapport dateert van juli 2011. Desgevraagd heeft de Katholieke Universiteit Leuven op 20 februari 2012 aanvullende informatie verstrekt over de inzet van gastdocenten.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling, mede gestaafd aan de hand van de door de penvoerende instelling verstrekte informatie, is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLIR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3 Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport en de toelichting daarop door de penvoerende instelling.

Ter inleiding

In 2004 is de interuniversitaire opleiding 'Gediplomeerde in de Gespecialiseerde Studies in de Ziekenhuisfarmacie' omgevormd tot een master-na-masteropleiding. Sinds oktober 2010 maakt de stage niet langer deel uit van de academische opleiding; de stage vindt nu plaats onder de verantwoordelijkheid van de nationale Erkeningscommissie voor ziekenhuisapothekers. De masteropleiding is gespreid over drie academiejaren. Parallel daaraan leggen studenten een (bezoldigde) driejarige 'beroepsbekwaming' (stage) af.

De visitatiecommissie (commissie) heeft de vernieuwde opleiding beoordeeld maar zij heeft ook rekening gehouden met elementen uit de oude opleiding gezien het tijdstip van de visitatie (najaar 2010). De stage is in beginsel niet meegenomen in de beoordeling.

Doelstellingen

De doelstellingen van de masteropleiding zijn goed gericht op het beheersen van algemene (wetenschappelijke) competenties op een gevorderd niveau. De internationale dimensie in de doelstellingen is eerder beperkt; de opleiding richt zich uitdrukkelijk op de Belgische context. De doelstellingen zijn voldoende bekend bij de studenten.

De doelstellingen zijn in overeenstemming met het domeinspecifieke referentiekader van de commissie. Ze zijn in voldoende mate afgestemd op de eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en op de wensen en behoeften van het beroepenveld. Daarnaast is rekening gehouden met de wettelijke voorwaarden voor erkenning. Niettemin formuleert de commissie een aantal verbeterpunten. Zo beveelt de commissie aan om in de doelstellingen explicieter aandacht te besteden aan het academische gehalte van de opleiding en aan aspecten als de 'patiënt' en 'hulpmiddelen'.

De commissie waardeert ten eerste de keuze voor interuniversitaire samenwerking die de expertise van vier faculteiten in de farmaceutische wetenschappen samenbrengt. Ook studenten zien hierin een duidelijke meerwaarde.

De opleiding besteedt voldoende aandacht aan kennisontwikkeling en de ontwikkeling van een onderzoeksattitude. Lesgevers volgen en kennen de nieuwste ontwikkelingen en inzichten in hun vakgebied en brengen die aan de studenten over. Het academisch karakter van de opleiding komt het meest expliciet tot uiting in de masterproef.

In het oude programma stond met name de stage borg voor een sterke professionele gerichtheid van de opleiding. Het wegvallen van de stage uit het academische deel van de opleiding maakt het de commissie niet gemakkelijk om een totaaloordeel over de opleiding te geven. Een goed opleidingsklimaat in de ziekenhuizen/apotheken is natuurlijk zeer belangrijk voor het behalen van de leerdoelen en daarover kan de commissie zich niet uitspreken. De commissie gaat er evenwel van uit dat de borging van de kwaliteit van de praktijkopleiding bij de Erkenningscommissie voor ziekenhuisapothekers in goede handen is.

Een belangrijk deel van de opleiding i.c. de masterproef vindt plaats in de professionele omgeving van de ziekenhuisapotheek. Dit gebeurt onder directe begeleiding van een ziekenhuisapotheker-stagemeester en in dagelijks contact met collega-zorgverstrekkers. Daarnaast brengen diverse opleidingsonderdelen de studenten verschillende aspecten van ziekenhuismanagement bij.

Het programma is een adequate concretisering van de doelstellingen. Het niveau en de breedte van de behandelde onderwerpen passen bij de beroepsuitoefening van de ziekenhuisapotheker. De commissie waardeert de duidelijke verschuiving van productgerichte aandacht naar meer patiëntgerichte aspecten. Wel kan meer aandacht uitgaan naar ketenzorg i.e. van opname van de patiënt tot eventuele zorg na ontslag. Verder mist de commissie aandacht voor internationalisering. Studieverblijven in het buitenland worden niet actief aangemoedigd.

De samenhang tussen de opleidingsonderdelen – zowel verticaal als horizontaal – is te vinden in het feit dat zij samen op academisch niveau de wettelijk beschreven kennis en competenties aanleveren. Inhoudelijk gezien vindt de commissie een strenge chronologische (volgtijdelijke) volgorde niet nodig. Positief is dat in het eerste jaar vooral basisopleidingsonderdelen worden gedoceerd. De afstemming van de opleiding op de stage kan evenwel beter. Het opleidingsprogramma loopt gelijktijdig, maar niet helemaal parallel aan het stageprogramma waardoor de relatie tussen theorie en praktijk niet meteen inzichtelijk is.

Het interuniversitaire karakter van de opleiding bemoeilijkt de organisatie van studiemetingen. De commissie adviseert om een adequaat instrumentarium hiervoor te ontwikkelen. De commissie voorziet dat de studeerbaarheid beduidend zal toenemen nu de stage buiten de opleiding valt. Wel vraagt de commissie om duidelijk te communiceren met de stagemeesters (en anderen op de werkvloer) over de aan- en afwezigheid van studenten.

Het programma sluit goed aan bij de kwalificaties van instromende studenten. De opleiding neemt zo nodig passende maatregelen die de aansluiting bevorderen. Zo is als gevolg van een enquête het curriculum aangepast om overlap met de initiële masteropleidingen te vermijden. Voorts waardeert de commissie dat de opleiding gesprekken voert met potentiële studenten. Het toelatingsbeleid kan evenwel transparanter.

Het programma voldoet met 120 studiepunten aan de decretaal vastgelegde eisen.

De opleiding bestaat voornamelijk uit hoorcolleges; practica zijn grotendeels in de stage (in het oude programma) geïntegreerd. De commissie vindt dat de gehanteerde werkvormen voldoende aansluiten bij de doelstellingen. Toch mist ze nog wat inventiviteit en adviseert ze nadrukkelijk om alternatieve onderwijsvormen te onderzoeken.

Pagina 4 van 12 Volgens de commissie biedt een juiste combinatie van online leren en groepsbesprekingen ('blended learning') vele voordelen. Ook vindt de commissie dat zelfstandig gebruik van literatuur en handboeken moet worden gestimuleerd.

De commissie waardeert dat alle studenten – ongeacht de universiteit van inschrijving – toegang hebben tot één gemeenschappelijk elektronisch leerplatform geplaatst op de website van de Katholieke Universiteit Leuven. Wel raadt de commissie aan meer te investeren in het leerplatform en het uit te werken tot een interactief discussieforum.

De commissie heeft diverse examenvragen kunnen inkijken en vastgesteld dat deze goed naar kennis peilen, maar nog te weinig naar inzicht en vaardigheden. Meer mondelinge examens kunnen hier ongetwijfeld in voorzien. Studenten melden geen problemen met de transparantie van toetsing en beoordeling.

De masterproef (16 ECTS) was tot 2009–2010 geïntegreerd in de stage. De masterproef van het nieuwe programma komt pas in het derde opleidingsjaar (dus vanaf het academiejaar 2012–2013) in het curriculum aan bod.

De masterproeven (van het oude programma) die de commissie steekproefsgewijze heeft gelezen, vond ze van redelijke maar zeker niet exceptionele kwaliteit. Ze getuigen op zich van voldoende analytisch vermogen, maar zijn niet altijd gebaseerd op even diepgaand experimenteel onderzoek. De commissie wijt dit vooral aan tijdgebrek. In de vernieuwde opleiding is er evenwel beduidend meer tijd voor het uitvoeren van de masterproef zonder interferentie met de stage. Bovendien is de masterproef pas gepland na een praktische beroepsbekwaming van twee jaar. De commissie vertrouwt erop dat dit de kwaliteit van de masterproef ten goede zal komen. Wel is het zaak erop toe te zien dat de masterproeven in voldoende mate op klinisch of ziekenhuisfarmacie-onderzoek gestoeld zijn. Ook is te overwegen om de masterproef verplicht in een publicatie te laten uitmonden.

Verder stelt de commissie vast dat het niveau van de masterproef nog te veel afhangt van de stageplaats. Niet alle stagemeesters zijn even goed vertrouwd met het begeleiden van een masterproef. Daarnaast zijn de mogelijkheden tot het raadplegen van wetenschappelijke literatuur en het uitvoeren van experimenten in sommige perifere ziekenhuizen duidelijk beperkter dan in de academische ziekenhuizen. De commissie beveelt daarom aan om nauwer samen te werken met de stagemeesters door ze meer te betrekken bij de opleiding en ze adequate ondersteuning en begeleiding te geven. Deze verbetermaatregelen moeten ertoe bijdragen dat het niveau van de masterproef op het gewenste kwaliteitsniveau blijft.

Inzet van personeel

Alle docenten behorend tot het zelfstandig academisch personeel van de opleiding zijn actief in wetenschappelijk onderzoek (farmaceutisch, medisch, biomedisch) en zijn deskundig in hun vakgebied. Dit blijkt onder meer uit hun wetenschappelijke publicaties. Bovendien laat het interuniversitaire karakter van de opleiding toe de beste expertise uit elke deelnemende instelling bijeen te brengen en alle specialisaties binnen het vakgebied af te dekken.

De commissie waardeert tevens de onderwijsinbreng vanuit het beroepenveld. De zeven bij de opleiding betrokken gastdocenten zijn allen ziekenhuisapotheker. Zij hebben aanzienlijke beroepservaring in hun domein en staan derhalve garant voor de professionele gerichtheid. Sommige lesgevers nodigen ook collegae uit met een bijzondere expertise in bepaalde deelgebieden als gastspreker voor één of enkele colleges.

Pagina 5 van 12 De opleiding wordt gedragen door 26 docenten, een doctorassistent en 7 gastdocenten. De commissie vindt het aantal docenten numeriek zeker voldoende. Wel stelt ze vast dat de opleiding volledig op vrijwillige inzet draait. De commissie plaatst dan ook vraagtekens bij de continuïteit van de opleiding, vooral wat de inzet van gastdocenten betreft. Desgevraagd beargumenteert de instelling waarom er wel degelijk een basis aanwezig is voor de kwaliteitsborging en dat de continuïteit ten behoeve van de studenten is gegarandeerd. De reactie van de instelling op de vraag van de NVAO is integraal opgenomen in bijlage.

Bij de selectie van de staf wordt rekening gehouden met de onderzoeks-, praktijk- en onderwijservaring in het domein van het opleidingsonderdeel. Indien deze ervaring niet of onvoldoende aanwezig is binnen één van de vier betrokken instellingen, dan worden externe deskundigen aangetrokken als gastdocent. De professionalisering van het personeel is de verantwoordelijkheid van de vier afzonderlijke instellingen. De commissie prijst het enthousiasme en de motivatie van de staf.

Voorzieningen

De opleiding beschikt grotendeels over dezelfde infrastructuur als de overige opleidingen in de farmaceutische wetenschappen aangeboden door de vier instellingen. Alle leslokalen hebben moderne audiovisuele apparatuur, de bibliotheekvoorzieningen en -collecties voldoen en de laboratoria en de computerinfrastructuur zijn overal up-to-date. Wel adviseert de commissie om de kwaliteit te bewaken van de ziekenhuisinfrastructuur betrokken bij het onderwijs en/of de masterproef.

Alle hoorcolleges worden gegeven aan de universiteit van de lesgever, voor alle studenten samen. De verdeling van hoorcolleges is niet voor alle instellingen gelijkmatig; in de praktijk vinden de meeste colleges in Leuven plaats. Met het principe van de verplaatsingen hebben de studenten overigens geen probleem, wel met de planning.

Voor algemene, niet-opleidingsgerelateerde problemen kunnen studenten in elk van de deelnemende universiteiten terecht bij speciale begeleidingsdiensten. De studiebegeleiding is over de gehele lijn adequaat. Gezien het gevorderde niveau van de opleiding maken studenten nog maar weinig gebruik van deze faciliteiten. Aandachtspunten die eerder al ter sprake kwamen, zijn: alternatieve onderwijsvormen om studenten van de verschillende universiteiten ertoe te bewegen meer gebruik te maken van elkaars ervaringen; communicatie en voorlichting over de stage en de planning.

Interne kwaliteitszorg

De opleiding wordt jaarlijks geëvalueerd aan de hand van toetsbare streefdoelen. De methodiek van de studentenbevragingen is adequaat, maar de evaluatie zal op termijn professioneler worden georganiseerd. Het gemakkelijke contact tussen studenten en docenten zorgt overigens voor een degelijke kwaliteitszorg op informeel niveau.

De interuniversitaire stuurgroep heeft in voldoende mate het kwaliteitsbeleid in handen. Deze stuurgroep is tevens vertegenwoordigd in – en heeft dus invloed op – de Erkenningscommissie voor ziekenhuisapothekers, die op haar beurt verantwoordelijkheid draagt voor de stages. Hoewel de stages niet langer deel uitmaken van de opleiding, is de commissie tevreden dat de stages aldus op een degelijke manier kunnen worden ‘gestuurd’.

Omdat de opleiding niet eerder is gevisiteerd, kan de commissie geen uitspraak doen over de opvolging van vorige aanbevelingen. Ze vindt de ontwikkelingen evenwel veelbelovend en is van oordeel dat de uitkomsten van de eigen evaluatie tot aantoonbare verbetermaatregelen leiden.

Het personeel is voldoende betrokken bij de interne kwaliteitszorg via de vertegenwoordiging in de stuurgroep. Aan deze stuurgroep is recent ook een student-lid toegevoegd. Wel kan de studentengroep als geheel nog hechter worden; een studentenvertegenwoordiger zou daarin een rol kunnen vervullen. De commissie waardeert dat alumni zijn geënquêteerd, maar vindt dat ze nog nauwer bij de opleiding kunnen worden betrokken. Ook de aanwezige betrokkenheid van het beroepenveld bij de interne kwaliteitszorg kan worden geformaliseerd.

Resultaten

Op basis van het studiemateriaal, het niveau van de examens, de masterproeven en de gesprekken tijdens de visitatie stelt de commissie vast dat de doelstellingen in voldoende mate worden gerealiseerd. Het vernieuwde programma biedt zeker de mogelijkheid om het niveau nog op te voeren. Afgestudeerden (van het oude programma) zijn tevreden over hun opleiding; ook zij zien het vernieuwde programma als een positieve evolutie. Vermits de stage niet meer tot de opleiding behoort, zijn afgestudeerden van de masteropleiding de facto nog geen ziekenhuisapotheker. Niettemin meent de commissie dat het programma een wezenlijke en adequate voorbereiding vormt op het toekomstige werkveld.

Om redenen van praktische aard is het kennelijk zeer moeilijk uitwisselingen met het buitenland te organiseren. De commissie betreurt dit en meent dat studenten toch de nodige internationale ervaring moeten kunnen opdoen. Zij vindt het daarom wenselijk om een deel van de stage in het buitenland te organiseren. De faculteiten zouden hierin stimulerend kunnen optreden.

De meeste studenten schrijven zich in voor de voltijdse variant. Op jaarbasis behaalt gemiddeld 80 à 90 procent van de voltijdse studenten alle credits binnen één academiejahr. In de periode 2005 tot 2009 behaalden 134 studenten hun masterdiploma: alle voltijdse studenten na één academiejahr; de deeltijdse studenten na twee academiejahren. De commissie vindt dit een goed onderwijsrendement.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport en de de toelichting daarop door de penvoerende instelling. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd. Niettemin vindt de NVAO het wenselijk om blijvend aandacht te besteden aan de kwaliteitsborging van het programma en de continuïteitsgarantie ten behoeve van studenten gezien de 'vrijwillige' inzet van staf en met name van gastdocenten.

De NVAO besluit dat de opleiding voldoet aan de eisen gesteld in de Europese richtlijn 2005/36/EG.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	goed
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	voldoende
2 Programma	voldoende	2.1 eisen gerichtheid	voldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	voldoende
		2.3 samenhang programma	voldoende
		2.4 studielast	voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	goed
		2.6 studieomvang	ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	voldoende
		2.8 beoordeling en toetsing	voldoende
		2.9 masterproef	voldoende
3 Inzet van personeel	voldoende	3.1 eisen gerichtheid	goed
		3.2 kwantiteit	voldoende
		3.3 kwaliteit	goed
4 Voorzieningen	voldoende	4.1 materiële voorzieningen	goed
		4.2 studiebegeleiding	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende	5.1 evaluatie resultaten	voldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	goed
		5.3 betrokkenheid	voldoende
6 Resultaten	voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	voldoende
		6.2 onderwijsrendement	goed

Eindoordeel NVAO: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	voldoende
2 Programma	voldoende
3 Inzet personeel	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende
6 Resultaten	voldoende

Eindoordeel NVAO: positief

6 Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Master of Science in de ziekenhuisfarmacie (master na master) van de Katholieke Universiteit Leuven (penvoerder), de Universiteit Antwerpen, de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Science in de ziekenhuisfarmacie (master na master) van de Katholieke Universiteit Leuven (penvoerder), de Universiteit Antwerpen, de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Leuven, Antwerpen, Gent en Brussel-Hoofdstad wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2012-2013 tot en met het einde van het academiejaar 2019-2020.

Den Haag, 30 maart 2012

Voor de NVAO,

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij brief van 20 maart 2012 heeft de instelling ingestemd met het ontwerp van accreditatierapport.

– naam instellingen	Katholieke Universiteit Leuven (penvoerder) Universiteit Gent Universiteit Antwerpen Vrije Universiteit Brussel
– adres instellingen	Naamsestraat 22 bus 5000, 3000 Leuven Sint-Pietersnieuwstraat 25, 9000 Gent Middelheimlaan1, 2020 Antwerpen Pleinlaan 2, 1050 Brussel
– aard instellingen	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie	Master in de ziekenhuisfarmacie
– specificatie	of Science
– niveau en oriëntatie	master na master
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen	geen
– studietraject voor werkstudenten	geen
– vestiging opleiding	Leuven, Antwerpen, Gent, Brussel-Hoofdstad
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Farmaceutische wetenschappen
– bijkomende titel	geen

RECTORAAT
UNIVERSITEITSHAL
NAAMSESTRAAT 22
3000 LEUVEN

De heer K.L.L.M. Diltrich
Directeur NVAO
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
NEDERLAND

KATHOLIEKE
UNIVERSITEIT
LEUVEN

ONS KENMERK MW/KG/20120205pl
UW KENMERK NVAO/20120265/ND
LEUVEN 20 februari 2012

Geachte heer voorzitter

Op 6 februari j.l. heb ik uw brief ontvangen met de aankondiging dat de besluitvorming met betrekking tot de accreditatieaanvraag voor de interuniversitaire masteropleiding in de ziekenhuisfarmacie (#5336) is aangehouden.

Als bijlage vindt u het antwoord op uw vraag aangaande de inzet van het personeel (en met name van gastdocenten) in deze opleiding met oog op het oordeel voor facet 3.2 Kwantiteit.

Wij hopen dat hiermee voldoende is aangetoond dat er wel degelijk een basis aanwezig is voor de kwaliteitsborging en dat de continuïteit ten behoeve van de studenten gegarandeerd is. Wij zijn uiteraard steeds bereid dit verder toe te lichten in een gesprek, mocht u dat wenselijk achten.

Inmiddels kijken wij uit naar het ontwerp accreditatiebesluit voor deze opleiding.

Met de meeste hoogachting

Prof. dr. Mark Waer
Rector

Kopie: Prof. dr. Alain Verschoren, Universiteit Antwerpen
Prof. dr. P. Van Cauwenberghe, Universiteit Gent
Prof. dr. P. De Knop, Vrije Universiteit Brussel
Vlaamse Interuniversitaire Raad

Antwoord op de opmerking van de NVAO met betrekking tot het inzetten van een aantal gastdocenten in de interuniversitaire opleiding Master in de Ziekenhuisfarmacie

Opmerking van NVAO

De visitatiecommissie vindt de 'vrijwillige' inzet van staf en dan met name van gastdocenten in deze master-na-masteropleiding problematisch. "Doordat de opleiding in niet geringe mate afhangt van hun inbreng, vraagt de commissie zich af of dit de continuïteit van de master na master niet kwetsbaar maakt," aldus het visitatierapport. De NVAO sluit zich aan bij deze bedenking. Aan de orde is vervolgens de vraag: biedt deze constructie voldoende basis voor de kwaliteitsborging en de continuïteitsgarantie ten behoeve van studenten? Het antwoord op deze vraag hebben wij niet aangetroffen in het visitatierapport.

Antwoord

De interuniversitaire opleiding Master in de ziekenhuisfarmacie doet inderdaad beroep op een aantal gastdocenten voor sommige zeer domeinspecifieke deelvakken. Door het inschakelen van gastdocenten met een specifieke expertise in een deeldomein van de taken van de ziekenhuisapotheker wordt gezorgd voor een optimale 'up to date' kennisoverdracht in het betrokken domein naar de studenten toe. Zij zijn vanuit hun dagelijkse opdracht in het werkveld het best geplaatst om hun praktijkervaring over te brengen. Dit vormt een waarborg voor de best mogelijke kwaliteit van onderwijs.

Dit brengt echter geen risico mee voor de continuïteit van de opleiding omwille van volgende redenen:

- Alle gastdocenten zijn ziekenhuisapotheker in één van de vier universitaire ziekenhuizen van Vlaanderen. Zij zijn dus medewerker van één van de vier academische hoofdapothekers die eveneens lesgever zijn in de opleiding Master in de Ziekenhuisfarmacie. Vanuit hun functie als diensthof selecteren deze hoofdapothekers medewerkers die zij als gastdocent voorstellen voor bepaalde colleges op basis van hun specifieke expertise in één van de deeltaken van de ziekenhuisapotheker. Vermits in de apotheek van de vier universitaire ziekenhuizen steeds één of meer ziekenhuisapothekers de betrokken deeltaak binnen hun bevoegdheidspakket hebben, is er geen risico dat bij wegvallen van een gastdocent er onvoldoende expertise zou overblijven om de betrokken (werk)colleges te verzorgen.
- Alle opleidingsonderdelen van de Master in de ziekenhuisfarmacie waarin gastdocenten een bijdrage leveren, hebben als coördinator een lesgever met een universitaire aanstelling, hetzij als ZAP-lid, hetzij als BAP-lid. Deze coördinatoren waken er in de eerste plaats over dat er geen hiaten of overlappingsen zijn in het betrokken opleidingsonderdeel maar verzekeren eveneens de continuïteit. Zij zorgen er inderdaad voor dat bij eventueel afhaken of wegvallen van een gastdocent een geschikte plaatsvervanger wordt aangeduid tussen de medewerkers van de vier universitaire hoofdapothekers, die in het betrokken domein bijzondere expertise bezitten. Het betreft:
 - Opleidingsonderdeel 'Medische hulpmiddelen en implantaten'. Coördinator is Prof. Jo Swartenbroekx, hoofdapotheker Universitair Ziekenhuis Antwerpen en BAP-lid van UA; gastdocenten zijn de ziekenhuisapothekers S. Craeye (UZ Gent), S. de Mûelenaere (UZ Gent), N. Janssens, (UZ Gent), T. Leysen (UZ Brussel), B. Thiessen (UZ Antwerpen), A. Verbiest (UZ Leuven). Al deze gastdocenten zijn medewerkers van de respectieve

hoofdapothekers H. Robays (UZ Gent, ZAP-lid UGent), H. Collier (UZ Brussel, BAP-lid VUB), J. Swartenbroekx (UZ Antwerpen) of L. Willems (UZ Leuven, ZAP-lid KU Leuven).

- Opleidingsonderdeel 'Farmacotherapie, capita selecta'. Coördinator is Prof. A. Dupont, ZAP-lid VUB. Het deelvak 'Enterale en parenterale voeding' wordt (reeds meer dan 10 jaar) gedoceerd door ziekenhuisapotheker L. De Pourcq, medewerker van hoofdapotheker L. Willems, UZ Leuven. De overige lesgevers van dit opleidingsonderdeel zijn ZAP-leden.
- Opleidingsonderdeel 'Inleiding tot de klinische farmacie' (ingevoerd vanaf academiejaar 2011-2012). Coördinator is Prof. Isabel Spriet (ZAP-lid KU Leuven), ziekenhuisapotheker in UZ Leuven. Een aantal hoorcolleges en seminars van dit vak wordt verzorgd door ziekenhuisapotheker A. Somers, medewerker van hoofdapotheker H. Robays in UZ Gent. De andere lesgevers zijn ZAP-leden.
- Alle andere opleidingsonderdelen en deelvakken van de opleiding Master in de Ziekenhuisfarmacie worden gedoceerd door ZAP-leden van een deelnemende universiteit.
- Alle opleidingsonderdelen waaraan gastdocenten meewerken (zie hoger) worden verzorgd door ten minste vier lesgevers. Zelfs als tijdelijk een gastdocent zou wegvallen, blijven er voldoende expertise en mankracht over om het betrokken opleidingsonderdeel kwaliteitsvol te doceren.
- Sinds de interuniversitaire opleiding in de Ziekenhuisfarmacie werd gestart in 2001 is het driemaal voorgekomen dat een gastdocent moest vervangen worden omwille van opruiming of stopzetting van de lesopdracht. De tijdige vervanging van de betrokken gastdocent heeft in geen van deze gevallen enig probleem opgeleverd.